

Mégis továbbviszik 100 esztendő hagyományát

A Telekom Szimfonikus Zenekar új zeneigazgatójának 3 évre szól a kinevezése

Bár ebben az esztendőben kerek jubileumot, fennállásának századik évfordulóját ünnepelheti a Magyar Telekom Szimfonikus Zenekar, már több mint egy esztendeje kérdéses, hogy az együttes meddig viheti tovább az évszázados hagyományt, és hogyan, milyen formában tud a jövőben működni. A tavaly tavaszi, társulati ülést követően már az együttes megszűnéséről szóló híresztelések kezdtek terjedni, július végén pedig a Népszabadság hasábjain jelent meg a hír, hogy a tervek szerint a zenekar beolvad a zeneakadémiai zenekarba, s legképzettebb tagjai tanítják majd a hallgatókat. Az őszi – téli hónapokban sem derült fény az együttes további sorsára. 2007 márciusában azonban új zeneigazgatói pályázatot írt ki a zenekar kuratóriuma, amely három esztendőre szól, s ez már némi optimizmusra is okot ad. Az új zeneigazgató személyéről, s az együttes következő szezonjáról május végén, sajtótájékoztatón számolnak majd be. Az utóbbi hónapok részletes történetét a zenekar ügyvezető igazgatója, Bolvári-Takács Gábor mesélte el.

– Egy közel egy esztendő folyamat fontos állomásához érkezett most az együttes – fog bele az összegzésbe az ügyvezető igazgató – Az ugyanis valóban biztató, hogy 2007. március 14-én a zenekart fenntartó Alapítvány kiírta a zeneigazgatói pályázatot, amelyre április 15-ig lehetett jelentkezni, s a megbízatás három esztendőre szól. Ez ugyanis azt jelzi, hogy a zenekarral legalább három éves távlatban számolnak. A március 14-ig tartó időszak azonban mindenki számára nagyon nehéz volt, de számos tanulsággal szolgált a magyar zenei életéről.

– Azzal már az elmúlt szezon végén is számolniuk kellett, hogy a jelenlegi zenei vezető, Ligeti András pályázata 2007. június 31-én lejár, s már azt is lehetett tavaly májusban tudni, hogy a Magyar Telekom költségvetéséből a következő esztendőkből kisebb összeg jut a zenekarra. Ez egy akkor tartott társulati ülésen el is hangzott.

– Így igaz, s ezt követően először júliusban írtam levelet a bennünket felügyelő vezérigazgató-helyettesnek, egy feljegyzést, amelyben kértem, hogy a Telekom döntse el, milyen módon kívánja a továbbiakban az együttest finanszírozni, s ennek milyen szervezeti és személyi konzekvenciái vannak. Az a kérdés is felmerült, hogy a zenekart működtető Alapítvány szervezetében végrehajtanak-e bármilyen változtatást. Ezt a nyári beadványt később a kuratórium elnökével együtt kiegészítettük egy határidős táblázattal, összefoglalóval is, amelyben feltüntettük, hogy ahhoz, hogy a 2007-es évad meghirdethető legyen, és mindennek megfelelő átfutási

időt tudjunk biztosítani, milyen döntéseket milyen határidőkkel kell meghozni. Erre a levélre azonban nem történt érdemi reagálás, részben azért, mert a Telekom vezetősége ebben az időszakban már sok, az üzleti élettel összefüggő problémával küzdött, így nem tudtak a kellő odafigyeléssel foglalkozni a zenekarral. Decemberben és januárban több személycseré is történt a vállalat vezetésében, s ezek a velünk foglalkozó részlegeket is érintették.

– *De még ezt megelőzően, nyár közepén jelent meg a Népszabadságban az a cikk, mely a Fidelio egy online fórumozóját idézte – „azt is írja a bennfentes: a Telekom a Zeneakadémia gyakorló együttesét fogja támogatni az összegből, amelyet Ligeti András nemzetközi hírű, kiváló karmester és a Zeneakadémia karmester tanszékének professzora irányít majd. A legképzettebb muzsikusokat megtartják a zenekarból, és ők tanítják a hallgatókat.”*

– Mi is az újságból értesültünk arról, hogy a Telekom vezetése kapcsolatot keresett a Zeneakadémia rektorával, Batta Andrással. A cégen belül ugyanis ezt informális, tájékoztató beszélgetésnek tartották, miközben azért különböző jogi szakértők nagyon komolyan vizsgálták annak a lehetőségét, hogy milyen módon lehetne végrehajtani a Zeneakadémiához való csatlakozást, akár teljes egészében, szervezeti egységként is.

– *Amikor ezt a hírt olvastam, először az jutott eszembe, hogy talán a zeneigazgató, Ligeti András próbálja ezen a módon megmenteni az együttest, hiszen egyetemi docensként éveken át irányította a Zene-*

akadémia szimfonikus zenekarának munkáját.

– Nem, Ligeti András sem tudott semmit erről a kezdeményezésről, így ezt a hírt ő is döbbenet hallotta. Az első hivatalos levél 2006. október elején érkezett Pásztory Tamás vezérigazgató-helyettes-től, amelyben a fenntartó, a Telekom nem ígért garanciát a következő évad működésére, de elvárta azt, hogy a Zeneakadémia zenekarává válásának a modelljét az együttes kuratóriuma dolgozza ki. Ezt a szervezet azonban önmagában nem tudta megtenni, szükség volt ehhez a Zeneakadémiával való kapcsolatfelvételre. Ezért november elején az együttes zeneigazgatójával, Ligeti Andrással együtt megkerestük Batta András, és elmeséltük neki a zenekar történetének utóbbi hónapjait. Erre ő úgy reagált, hogy a maga részéről kellemtelennek tartja, hogy minderről így, az újságokból szereztünk tudomást, másrészt viszont neki elsősorban a saját intézményének az érdekeit kell szem előtt tartania. Ha tehát őt a Magyar Telekom felkéri, hogy készítsen egy ilyen tervet, akkor megpróbál ennek eleget tenni. Mi akkor azt kértük a rektor úrtól, hogy az együttműködés lehetőségeiről gondolkodjunk közösen, s úgy, hogy a szervezeti önállóságunkat ne veszélyeztesse ez a kapcsolat. Batta rektor úrtól végül azzal váltunk el, hogy kölcsönösen tájékoztatjuk egymást a fejleményekről. Ezt követően Ligeti Andrással le is írtuk azokat a pontokat, amelyekkel a zenekarunk a Zeneakadémia oktató-programjaiban részt tudna venni. Ez az együttműködés várhatóan 20 millió forint megtakarítást eredményezett volna a Zeneakadémiának. S bár kértük, hogy a leve-

lünket valamilyen formában igazolja vissza, rektor úrtól erre a javaslatra semmilyen válasz nem érkezett.

– *Így nem is született meg az együttműködési javaslat...*

– Miután a kuratórium nem ismerte a Zeneakadémia válaszát, így érdemben nem tudott ezzel a kérdéssel foglalkozni, és az esetleges átalakítás feltételeit sem tudta kidolgozni... Aztán szembesültünk azzal a ténnyel, hogy 2007. január 1-jén Batta rektor úr beadta a Telekomhoz az önálló koncepcióját arról, milyen feltételekkel venné át a Zeneakadémia a zenekarunk működtetését. Ennek a háromoldalas beadványnak azonban az általunk javasolt együttműködéshez nem volt sok köze... Számomra ez nagyon döbbenetes volt. Nemcsak amiatt, hogy nem tartotta be a köztünk lévő megállapodást, hanem azért is, mert erről sem a zenekar menedzsmentjét, sem a zeneigazgatóját nem tájékoztatta. S az egész ügy a zenekar belső moráljára is mérhetetlenül káros volt. Bár el kell mondjam azt is, majdnem teljesen biztos vagyok abban, hogy a Telekom Szimfonikus Zenekarral kapcsolatban a rektor urat is félretájékoztatták...

– *S mi lett a háromoldalas beadvány a sorsa?*

– Megkapták véleményezésre a kuratórium tagjai, de néhány héttel később Pásztory Tamás vezérigazgató-helyettes távozott a vállalattól. Ezt követően az Alapítvány is kissé átalakult, hiszen a Telekom képviselői részben kicserélődtek. Majd 2007. februárjában az a döntés született, hogy a Zeneakadémiával való együttműködés kérdését leveszik a napirendről. S ezt követően a zenekar önálló megmaradását szem előtt tartva írta ki a testület a zeneigazgatói pályázatot. A 2007. januárjáig tartó időszak nagyon tanulságos szakasza volt az együttes életének. A tagokkal igyekeztünk megerősíteni a közös jövőbe vetett hitet. Októberben például a zenekar tagjai a javaslatomra létrehozták a 100 éves Magyar Szimfonikus Zenekar Egyesületet, ami éppen azt a célt szolgálja, hogy a zenekar minőségi működését szem előtt tartva megpróbáljanak pluszforrásokat, újabb fellépési lehetőségeket teremteni, mint egy civil szervezet.

– *S mit tudtak még emellett tenni?*

– Folyamatosan kerestem, és meg is találtam a kapcsolatot a Deutsche Telekom

vezetőivel, s ebben segítségemre volt a berlini magyar nagykövetség is. Októberben levelet váltottam, novemberben pedig személyesen is találkoztam a Deutsche Telekom új elnökével. Sikerült felhívnom a figyelmét a zenekar problémáira. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy tőlük várnánk megoldást, hiszen az itteni ügyekkel Magyarországon foglalkoznak. Van viszont lehetőség az együttműködésre. A Deutsche Telekom a bonni zongoraverseny fő szponzora, s ennek a megmérettetésnek a győztesét jövőre mi is koncerten látjuk vendégül. Az ősz folyamán egyébként ez a fajta, késlekedő döntéshozatal azt eredményezte, hogy a bizonytalanság miatt október 3-án olyan állásfoglalást fogalmaztunk meg a kuratóriummal, amely magába foglalta azt a négy legfontosabb szempontot, ami a zenekar jövője miatt lényeges. Ezek a következők: az alapítvány vagyonának a megóvása, az alapítvány szervezeti önállóságának a megvédése, a költségvetés kiszámíthatósága, valamint a művészi autonómia megőrzése, így a zeneigazgató kiválasztása a zenekaron belül szabályozott módon kell, hogy történjen. Ezt követően ezekhez a pontokhoz minden tárgyalás során ragaszkodtunk. Így a későbbiek folyamán a kuratórium nem foglalkozott érdemben semmifajta szervezeti összevonással, átalakítással, amelyhez nem állt rendelkezésre elegendő információ.

– *S mi a helyzet a Zeneakadémiával való együttműködéssel?*

– Február óta nem tárgyaltunk erről. Persze kérdés, hogy minderről az új zeneigazgató hogyan gondolkodik, törekszik-e bármilyen együttműködésre.

– *Ez a folyamatos bizonytalanság mennyiben okozta muzsikusok távozását?*

– Sajnos, többen megváltak az együttestől, és még most is sokan fontolgatják a távozás gondolatát. Rossz visszhangja volt ennek az egész ügynek országos szinten is, és ez az áldatlan helyzet valamelyest a produkciók színvonalán is érzékelhető volt. Ráadásul az együttes körüli hercehurca a szakmai partnereinket is elbizonytalanította. Nem mertek velünk hosszú távú szerződést kötni, mert nem tudták, meddig működik még az együttes. Sokszor hívtak fel azzal, hogy vajon tudjuk-e teljesíteni azt, amiben megállapodtunk... Azt kell, hogy mondjam, hogy a hazai zenei életben gyakorlatilag leírták a zenekart. Így pedig pályázni sem egyszerű...

Azért ebben a nehéz helyzetben sokat segített az is, hogy február elején háromhetes amerikai vendégszereplésen vettünk részt, s 16 koncertet adtunk a tengerentúlon. Jó szakmai visszhangja volt a turnénak, és még jobban összekovácsolta az együttest.

– *A következő szezont sem könnyű megtervezni új zenei vezető nélkül...*

– Hiába vannak már teremfoglalásaink, ezzel is meg kell várunk az új zenei vezetőt. De így nem tudunk marketing-anyagokat elkészíteni, és megjelenni különböző műsornaptárokban. Arról nem beszélve, hogy a vendégművészekkel sem tudunk szerződni, bár a többség tartja a korábban megbeszélte időpontot. Pedig én már tavaly elkészítettem ennek az átalakításnak az ütemtervét, s abban eredetileg az szerepelt, hogy a művészeti vezető személyéről már tavaly októberben döntés születik...

– *Egy ilyen bizonytalan helyzetben lévő zenekar is vonzó a karmesterek számára?*

– A három esztendőre szóló kinevezés azért biztató, így nem csoda, hogy kéttucatnyi érdeklődő volt, és nagyon sokan adtak be pályázatot. A szabályozott rend szerint a kuratórium választja ki a következő zeneigazgatót, a társulatnak véleményezési joga, a művészeti tanácsnak pedig javaslattevéli lehetősége van. Elvileg már május elejére megszületik a döntés.

– Azért arról így sem lehet elfeledkezni, hogy az eddigi 390 milliós támogatás helyett idén már csak 300-at kap a zenekar a Telekomtól, s ez az összeg a következő esztendőben pedig 250 millió lesz...

– S valószínűleg ez a negyedmilliárdos összeg lesz a tartható a következő három évben. De különböző szerkezeti átalakításokkal, takarékosági intézkedésekkel, más pénzügyi források bevonásával az együttes továbbra is működtethető.

– *A takarékoság milyen személyi változásokkal jár?*

– Erről egyelőre nem aktuális beszélni, hiszen a pályázatban nem határozták meg a zenekari létszámot, a koncertszámot, így a legjobb pályázatot beadó, győztes zeneigazgató elképzelései alapján alakulhat a zenekar jövője.

R. Zs.

Batta András lapzártáig sajnálatos módon nem reagált megkeresésünkre. Így továbbra is fenntartjuk számára a következő számban a reflektálás lehetőségét!